

› Gjesteskribent

Jørn Hurum

Førsteamanuensis, Naturhistorisk museum

Universitetet i Oslo

Foto Aubrey Roberts, Naturhistorisk museum

Den unaturlige generasjonen

Skremmes vi bort fra naturen?

Du kommer til å dø! Hver dag, når jeg går forbi kiosken ved Naturhistorisk museum, lyser denne overskriften mot meg fra tabloidenes forsider. Varianter av temaet i hvert fall. Som regel er det naturen det skremmes med. Helst flått, ulv eller harepest i skogen, skremmende «nye» bakterier og virus. Samtidig blir det på samme forside gjerne mer enn antydnet at alle voksne bør komme seg på treningssenteret og at barn er for lite i aktivitet.

Jeg er av de heldige som har markagrensa bak huset, og nesten hver helg er jeg ute i skogen med min niårige datter og kona. Der treffer vi noen pappaer med 40–50-årskrisa rennende på utsiden i strie svettestrømmer, men utrolig få familier. Hvor er alle klassekameratene og naboene på en søndag? Jo – *innendørs*. Foreldrene har kjørt opphavet til en eller annen hall der de kjeder livet av seg mens de ser på poden som kaster eller sparker en ball sammen med noen andre barn. Dette kalles å følge opp barnet og å være sammen om en aktivitet. Plattfothet, leddskader og astma får barna i hvert fall med seg. Lagspill innendørs på hardt underlag sørger for det. Bonusen er andre gleder – som å føle seg som en taper på fritiden, voksenkontakt kun gjennom en voksen trener som skriker til deg, aldri ha tid til å fylle hodet med egne tanker og å bli for sliten til å følge med på skolen dagen etter.

Hvorfor er dette det beste samværet med barna?

Jeg har forsøkt å diskutere dette med

andre foreldre, men det er ganske umulig. Jeg møter liten forståelse for synspunktene mine og blir sett på som ekstrem. Massivt trykk fra andre foreldre gjør at du føler at ungen din går glipp av noe og at du er en dårlig forelder hvis ungen ikke er på aktiviteter i en hall hver kveld. Hva er det med denne innendørskulten som gjør folk så lite reflekterte om hva de driver med og hva de gir barna?

Nå flyttes innendørskulten også ut i nærområdene. Rett på nedsiden av huset der vi bor, var det en grusbane for fotball og skøyter. Nå er den belagt med grønne plastikkfjøn – kunstgress kalles det visst. Naturen skal vekk! Er brannsåret etter en tryning på en syntetisk gressmatte full av gummipellets fra oppmalte bildekk renere enn grus i et sår fra en grusbane?

Jeg tror mediene har en stor del av skylden for at naturen der jeg bor brukes så lite – tabloidenes sensasjonsoppslag om at alt i naturen er farlig skremmer folk ut av skogen. Barna får ikke ta på en padde (bitte lite grann giftig) eller drikke vann fra en bekk (en liten mulighet for harepest) eller gå i tett skog (flått) eller klatre i steinurer (hoggorm). Det er en evig strøm av dødstrusler, og løsningen er å gjøre alt innendørs. Har tabloidene, det organiserte Idretts-Norge og treningssentrene en felles avtale om å gi oss angst for naturen for å skremme oss inn i haller slik at de kan tjene penger på oss? Tipsene vi leser, går jo ofte på hvor du kan trene kroppen uten å komme i kontakt med naturen. Og hvis du absolutt vil ut i naturen, får du tips om hvordan du kan sykle eller løpe så fort at du ikke kommer i kontakt med alt det farlige der ute.

Norge er fullt av tilgjengelig natur med fantastiske naturlige lekeapparater og store muligheter for felles aktiviteter. Her er det store muligheter for fysisk fostring gjennom gåturer, klatring, svømming, skiturer og teltturer. Og for psykisk fostring gjennom ro og mulighet til å snakke sammen og tenke tanker helt ut. Hva er galt med å bruke naturen?

Mange er veldig besatt av ikke å dø og tror på alle oppslagene de leser om den skremmende naturen. Men å dø er en naturlig følge av å leve. Jeg som paleontolog jobber med organismer som har dødd for lenge siden – fossiler – hver dag, og får et ganske naturlig forhold til døden. Kanskje litt slik som leger? I dag virker det nesten som om vi kan velge vår egen død fra en meny servert av tabloidene og at du lever mye lenger hvis all aktivitet skjer innendørs. Treningssentrene, idretten, kroppsfikseringen og tabloidene har skapt den unaturlige generasjonen i landet med verdens med mest tilgjengelig natur. Trist.

Jørn H. Hurum.